

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznamilo jedenkrat tiska, po 6 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v petek.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim s koncem tega meseca naročnina poteče, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravištvu „Slov. Naroda“.

Kresove žgimo na čast ss. Cirilu in Metodu

na večer 4. julija po vsem Slovenskem!

Pred tisočojindvema letoma pisal je preslavni papež Ivan VIII. Svetopolku, knezu moravskemu tako: „Po pravici hvalimo slovanski jezik, v katerem se Bogu dolžna čast razlega, in zapovedamo, da se dela in nauki Krista, gospoda našega, v istem jeziku oznanjujo. Tudi ne nasprotuje v ničemer zdravjej veri in cerkvenemu nauku, da se v slovanskem jeziku ali sveta meša speva, ali čita sveti evangelij ali božanstvena čitanja novega in starega zakona v dobri prestavi in razlagi, ter pre-

pevajo vse različne dnevnice.“ To navado potrdil je Benedikt XIV. z apostolskim pismom, danim dne 25. avgusta 1754. l.; a sedanji vrhovni pastir Lev XIII., izredno razsvetljen duhom božanskim, odobrava povse slovansko, razumevajo v staroslovenščini vršeno obredje, kar jasno in glasno svedoči njegova okrožnica „Grande munus“ . . . . . od dne 30. septembra 1880. Predlanskim na 27. dan meseca junija čital je častni otec Ivančević v Rimu mešo v slovanskem jeziku, in mladi kleriki, vzeti iz propagande, pevali so slovanske pesni. Pri slovenskem obedu nazdravil je prečastni kanonik g. Crnčić Levu XIII., „koti je veoma radostno primio viest ob ovoj svečanosti.“ Slovansko bogochastje vrši se dandanašnji pri pravovernikih v senjske vladikovini, mestoma v Istri, na Dalmatinskem in pobliznjih otocih, takisto pri Rusinih in nekaterih Bolgarih, a pri vseh pravoslavnikih od Jadre do Balkana, a odonod do Tihega okeana, koder se slovanska beseda glasi; dakle razve Čehov, kamor štejemo tudi Slovake, Poljake, Slovence in nekaj Hrvatov rabi ves slovanski svet slovansčino pri opravljanju bogochastja; tore latinščino rabi po priliki 18 milijonov, a 73—75 milijonov Slovanov slovansčino pri bogoslužju. Naravno pravilo je, ka večja stran vleče naše menjšo, in sedanji glavar cerkveni tudi ne bi nasprotoval, ako bi tudi mi dosednji latinščaki stopili v svetišče veličanstvene staroslovenščine. Ah koliko vzvišeni prizor! blizu 100 milijonov Slovanov je, in vsi vsemogočnika slave in moie v istem staroslovenskem jeziku, posvečenem in potrjenem za bogochastje od rimske stolice; da se po božanskem vplivu, zdravem umu ter sorodnem bratinstvu sporazumé, odstranivši doslej razlike! — Slovanski list „Pozor“ navaja zgodovinske podatke, kateri pričajo tudi na Slovenskem vršitev bogochastja v slovansčini, tako Valvasor piše v svojem glasovitem delu „Ehre des Herzogthums Crain“ (VII.—B. str. 403): „Gott erweckte den Geist des heiligen Me-

thodii, der in die Slavonische Kirchen, sonderlich aber in Dalmatien, Kärnten, Crain in Mähren, die Uebung des Gottesdienstes in Slavonischer Sprache eingeführt. — Es hatte dieser Methodius die Slaven in Dalmatien, Croatien und der Windischen Mark überredet, dass sie in geistlichen Aemtern die lateinische Sprache fallen liessen und bei dem Gottesdienste ihre Muttersprache gebrauchten.“ In J. Šuman v knjigi „Die Slovenen“ (str. 45) govori: „Von Rom zurückgekehrt verblieb Method in Lande Kocels, um seine Thätigkeit als Oberhirt in Pannonien zu entfalten und bis zu den Karantaner Slovenen auszu dehnen. Die slavische Liturgie gewann rasch ausserordentlichen Anhang, dagegen sank das Ansehen der bairischen Geistlichkeit so tief, dass deren Erzpriester Richbald im J. 870 nach Salzburg zurückkehren musste.“ Kopitar in Miklosič dokazujeta, ka sta naša apostola posluževala se staroslovenščine, in naša novoslovenščina je z onoj jako blizu sorodna. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. junija.

„W. Ztg.“ s 27. junija razglasa cesarsko naredbo, po kateri ima zakon z 28. febr. 1882 o uvedeni izvenrednih sodišč v Dalmaciji veljati še na dalje šest mesecev, — za tem ministrsko naredbo, po kateri ima omenjeni zakon tudi na dalje ostati v veljavi po okraji kotorskem, metkoviškem in dubrovniškem.

Na jedno najpoglavitiših točk nemško-liberalnega vpitja, namreč óno, da je za Taaffejeve vlade zatirano v Avstriji nemštvo ter da mi Slovani zdaj odpravimo Nemce z njihove „opravičene“ stopnje, — oglašila se je zadnji čas „Nordd. Allg. Ztg.“ ter ustavaške kričarje takole izpove: „Skrajni čas bi uže bil, da gospodje blagovole določiti, kaj da prav za prav mislijo, kadar govore o opravičenem stopnji nemštva? Pomagajmo jim nekoliko! „Borba za opravičeno stopnjo nemštva pomeni:

LISTEK.

Iz moje listnice.

Gad, katerega nam je tako temeljito in na drobno popisal prerano umrši Tonejec-Samostal, je po soglasnem mnenju vseh naravoslovcev in opazovalcev sploh nevarna žival, njegov pik pa tem nevarnejši, če je gad razjarjen, ali pa, če uže dolgo nikogar pičil nij, ker se mu tedaj strupa nabere v obilici in vsa ta otrovna tekočina preide v rane, iz rane pa v kri.

Jaz ne trdim, da je gospod dr. pl. Schrey gad ali pa modras, a pri priliki zadnje porotne obravnave v Celji spominal me je prav živo na to zares nevarno golazen. Ker namreč konstitucionalno društvo v zadnjem času nij imelo nikakega zborovanja, ker je g. dr. pl. Schrey pri zadnjih volitvah v mestni zbor propal in ne spada več mej „patres conscriptos“, ker tudi v svojej praksi prav malokdaj figurira kot zagovornik pred porotniki, nabralo se je v njem toliko govorniške žleze in sokrvice, da sem

vedno strahom pričakoval kdaj bode bruhalo iz njega. Saj pa tudi nij kar bodi, rad govoriti, rad pogosto govoriti, in nikjer imeti prilike, pokazati svojo govorniško silo, temveč imeti svojo luč pod mernikom! Tacemu nesrečnežu godi se ravno tako, kakor veverici, ki dolgo časa ne dobi niti oreha, niti lešnika, sploh nobene trde stvari, da bi jo glodala, in jej vsled te neprilike postanejo zobje tako dolgi, da niti gobčeka zatisniti ne more. Revica!

V enakem psihološko-nevšečnem stanju bil je g. dr. pl. Schrey, predno je šel v Celje. Da so se tedaj v Celji odprle vse zatvornice njegove zgovornosti, da je razlil ves mnogo tednov nabrani žolč pred jako hvaležnim, deloma po vinu in žganji dišečim občinstvom, da je tako rekoč stal, kakor Napoleon I. „im Pulverdampf“, to sem jaz, ki tega možakarja uže dolgo opazujem, uže naprej vedel. Vnu je moralo vse, kar je mu bilo na srci, kar mu je težilo jetra in obisti, potožiti je moral bratom v Celji, kako grozoviti ljudje so Ljubljancani, ki njega niti v mestni zbor več voliti nečejo. Da pa pri tace m početji g. dr. pl. Schrey ne ostane vedno pri stvari, temveč govori „de omnibus rebus et quibus-

dam aliis“, da v svojih izrazih nij izbirčen, da grize in pika na vse strani, to me zopet spomina na pisanega gda in sokravnika njegovega, modrasa, ki nosi nad nosom liki grb mali rožiček, kar pa nikakor ne bodi kakeršno koli oponašanje na plemenitost gospoda dr. Schreya.

Pri mnogih prilikah smo se uže preverili, da g. dr. Schrey logike nijma posebno v čislih, a kar je v Celji zagrešil proti logiki, to spada uže mej naglavne grehe. Izustil je namreč, da ako je uže osobno napadanje zaničljivo, je še zaničljiveje, če se pri tem poslužujemo nemškega jezika.

Zakaj pa imate potem tako „randigo“ zaradi nemščine, zakaj jo nam potem silite pri vratih, skozi okna in skozi dimnike, he?

Najsijajneje pa se je blamiral g. dr. pl. Schrey pri epizodi z Aleševcem. Ne da bi gojil posebnih simpatij za slednjega, „au contraire“, bilo je vendar dr. Schrey-jevo postopanje pri tej epizodi malo taktno, ali bolje rečeno, prav otročje. Kaj vpliva na obravnavo proti „Südsteirische Post“ abotno vprašanje, kako se pravi „Brenclj“ po nemški? Ravno tako bi bili mogli Aleševca vprašati, kaj je prej ta

delati na to, da vladajo Nemci ter da imajo po tem takem Nemci v državnem zboru večino. Taka definicija je pa nekaj posebnega za državo, kjer prebiva osem milijonov Ne-Nemcev, ki hočejo vsi vkup, tako Nemci, kakor Ne-Nemci, biti vladani po zakonih parlamentarizma, kakor to zahteva ustava, oprta na enakopravnost. Ali odobrimo celo tako monstrozno definicijo ter premerimo z njo status quo! Ali nij vlada bistveno nemška? Ali nij ministerstva večina nemška? Ali nij nemška tudi državni zbor? Ali državni in vladni jezik nij tako, kakor poprej nemšk? ... „O — čujemo odgovore s strani opozicije, — to so Potemkinove vasi! Taaffe, Falkenhayn, Conrad, Welsersheimb, Pino: ti nikakor nijso pravi Nemci, in še slabejši od teh so klerikalci in fevdalci v poslanskej zbornici. Nemško pomeni to, kakor liberalno in liberalni Nemci ne sede niti na krmilu niti imajo v državnem zboru večino. To je pač najbolj čudna teorija, ki si jo je sploh kdaj postavila katera koli politična stranka. Kaj neki bi rekel Anglež, če bi mu skušal kdo dopovedati, da angleški Tory nij pravi Anglež?“ — Tako čast daje nemško-liberalnej stranki glasilo državnega kancelarja, kneza Bismarka.

Vnanje države.

S Srbskega: Še v 16. dan t. m. poslal je dopisnik iz Belega Grada v „Presse“ poročilo, pričenjajoče se s temi-le besedami: „Politični naš položaj je upravljen neznosen. Preti nam državni prevrat“. In opisavši brezobzirno ter surovo počenje s strani vlade o priliki zadnjih volitev 12. t. m., dalje razburjenost narodov in skrajno odločnost, in priobčivši nekaj prizorov vladinega terorizma končuje dopisnik obširno poročilo s temi-le stavkom: „Vsak dan zamore vam prineči kako novo iznenadenje“. Kako smo se torej čudili, ko smo kmalu potem, nij preteklo še teden dni, čitali lakonične telegrame: „V Srbiji je zdaj vse mirno in skupščina deluje redno in pravilno“. Omeniti je treba, da se je bil ta čas vnovič prekršil zakon, da je skupščina bila odobrila volitev vladnih kandidatov, ki so bili sicer ostali v manjšini, ter jih vzprejela kot poslance v skupščino, druge pa pravilno izvoljene zavrgla, ker so radikalci, ter jim celo zabranila hoditi na galerijo poslušat zborovanje, — omeniti je treba, da se je vlada in skupščina, hoteč imeti na vsak način večino, obnašala tako krivično in surovo, da se je moral vzbuditi srd in stud oddajenemu opazovalcu, kako-li še srbskemu narodu samemu, ki se mu je bilo zopet grozno pokazalo, da se tepta njegova pravica in svoboda, da za-nj nijma biti dobrot ustavne države, za katero je preliv kri on sam, narod srbski! In ta srbski narod, ki je posebno zadnji čas kazal se tako za vednega in politično zrelega, on da bi gledal hladnokrvno vse to brezobzirno, oficijalno postopanje? Tega ne moremo verjeti. Skupščina s svojo krivično večino naj sklepa mirno in v redu, kakor hoče, — narod pa tega samosilstva ne bode pozabil in če je zdaj miren, če ne pojavi svoje notranje nevolje, to zopet le kaže, da je srbski narod politično zrel in da ima v radikalnih modrih pa domoljubnih voditeljih, ki vedo, da se ne da ničesar opraviti proti surovej sili. — Zdaj torej zboruje skupščina s svojo krivično večino ter hiti z delom, da bi je dovršila do žetve, ki obeta biti na Srbskem obilna. V 19. dan odobrila je bila skupščina 23 poslancev, ki so bili prav za prav ostali v manjšini; tistega dne priseglo

je tudi 16 odobrenih radikalcev, Ranko Tajšić nij hotel priseči. Zdaj je torej Pirošančev kabinet na varnem. V seji 24. t. m. sprejela je skupščina vladno predlogo, da se omeji tiskovna svoboda; koj drugi dan potrdil je ta zakon kralj Milan in zdaj se s posebno slastjo zatirajo radikalski in socijalistični časopisi. Res žalostno!

Konferenca v Carjem Gradu zborovala je včeraj v tretjič ter razgovarjala se o stvari, ki jej je predložena. Še v drugej seji so upali poslanci, da se jim pridruži sultanov zastopnik. Ali brzojavna okrožnica Porte s 26. t. m. na njene zastopnike v raznih državah dokazuje na novo, opirajoč se na program, ki ga je kedivu predložil Raghib paša, da je delo konference prazno, — tako se poroča iz Carjega Grada. Zdaj ga menda saj ne bodo več čakali in prosili, sultana!

Italijanska poslaniška zbornica se nij še razšla, a trudi se, da čim prej tem bolje odgovori na vladine predloge ter se potem razide na počitnice. V 21. in 22. dan t. m. nijso sklenili nič menj, kot dvanajst manjših in večjih zakonov, skoraj brez debate. Sploh pride vsak dan menj poslancev v zbornico, in če se ta ne razpusti kmalu oficijalno, pretrgale se bodo seje same ob sebi, ker zbornica zdaj zdaj ne bode več sklepna. — V egiptovskem vprašanju se italijanska vlada popolnoma strinja z Avstrijsko-Ogersko, Rusijo in Nemčijo.

Katoliki na **Nemškem** zbirajo doneske, da bi odličnemu svojemu voditelju Windhorstu kupili vilo pri Hildesheimu. Nabranih imajo uže 200.000 mark.

Dopisi.

Iz Rusije 18. junija. [Izv. dop.] Če v zdajšnjih časih, ko vse vsled sopara in elektrike jaderno hiti naprej, sploh moremo govoriti, da se kaj vrši nenadno, smemo pač o poslednjem ministerskem premembu reči, da je prišla, kakor strela z jasnega neba. Morda o nobenem ministru se nij potratilo toliko novcev na lažnjive telegrame, kolikor o grofu Ignatjevu. Celo „Slovenski Narod“, v poslednjih časih po znanih uzrokih ne posebno gorko sledeč za našim bitjem, pobijal je časih laži, ki so se šopirile po zamejnih sovražnih časopisih v podobi najnovejših poročil iz Petrograda. A vendar trdim, da je pad grofa Ignatjeva za navadne ljudi velika nenadnost, pa le za navadne, nikakor pa ne za one, katerim je tek našega vsestranskega življenja dobro in podrobno znan. Tacih ljudij je pri nas malo, da ne govorim o vas, sem ter tja se nahajajo, a usoda jim je žalostna, kakor trojanskej Kasandri. Navadno se jim ne veruje. Ti nemnogi ljudje so uže davno trdili, da atmosfera, v kateri živi Ignatjev, še nij toliko učiščena, da bi se mogel udržati. Visoki dostojanstveniki, prevzeti zapadnjaštva, ki pa nekako diši po nihilizmu, delali so silno proti grofu, nekateri zavedoma, drugi nevedé, ne razumevši planov svojega načelnika in slepo idoč za kričachi v „Golosu“ in njegovimi brati. Ignatjevu se nij bilo bati ničesa, dokler je bil car z njim, to pa je bilo le v prvej polovici njegovega ministerstva.

Glavna naloga našega notranjega ministra po 1. marcu l. l. bila je in je žalibog še denes: Zbrati oblast, zjediniti vsa ministerstva in vdihniti jim tako rekoč jedin duh delovanja. To delovanje moralo bi biti v prvej vrsti obrneno proti zaroti, ki se je vgnezdila v vladnih krogih pod krinko zapadnjaštva, to je privržencev liberalizma in konstitucionalizma po kroji zapadne Evrope, kar bi bilo po mnenju vseh prijateljev Rusije in Slovanstva pogibeljno. Verujte mi to brez dokazov, kajti to je tako jasno, kakor a = a. V dosego svoje svrhe moral bi minister notranjega postopati brezobzirno, trdo in previdno. Tudi vi za mejo znate, da imata oba bivša ministra Loris Melikov in Ignatjev, da si sta različnih strank, vendar nekaj jednacega, oba sta umna, pa ne trda, da ne govorim o brezobzirnosti. Vlada Melikova postala je historična pod imenom „srčne diktature“. Ignatjev bil je s početka krepak, a ko ga je povodom Skobeljčevih govorov napala vsa „svora sobak in sobaček“ vseh domačih in tujih firm, prešinila ga je nekako rudečica — er wurde konfus...

„Anti-šovinisti“ uporabili so to slabost brez razbora sredstev in ovire v administraciji in zakonodajstvu množile so se dan na dan, židovski neredi so se ponavljali, pivna reforma se mu tudi nij posrečila in mnogo vprašanj ostalo je nerešenih. „Položenje grofa postalo je neznosno,“ začelo se je glasno govoriti.

Naj bo krik njemu nasprotnih listov še tolik, vendar njih radost nij popolna, kajti: 1. Nihče mu ne odreka nenavadne delavnosti in nadarjenosti, in Pavla Nikolajeviča trud za prosti narod za časa njegovega ministerstva ostane zapisan z zlatimi črkami v zgodovini Rusije. 2. Njegov naslednik nij mož, katerega bi se mogel radovati kak „Golos“ ali „Petersb. Zeitg“. Grof Dimitrij Andrejevič Tolstoj znan je vsej omikanej Evropi kot 14 letni minister narodne prosvete. V tem času izpeljal je najtežavnejšo in najvažnejšo reformo, — reformo šolstva, in zaslužil si priimek „ruskega Bismarka“. Grof Tolstoj je mož svetlega uma, neupogljive volje, trde discipline. Če je Ignatjev v administraciji to, kar Aksakov v žurnalistiki, je Tolstoj v upravi to, kar Katkov na politično-leposlovnem poprišči, ali krajše: Prva dva sta Slovano-Rusa, druga dva pa Ruso-Slovana. Naša politika bode tedaj, dokler jo bode vodil Tolstoj, rusko-slovanska. To je pomen zadnje ministerske premene.

Iz mestnega zbora ljubljanskega

27. junija.

Navzočnih je 18 občinskih odbornikov. Župan Grasselli imenuje verifikatorjem današnje seje gg. odbornika dra. Zarnika in dra. viteza Bleiweis-Trstaniškega. Župan naznani dopis mestnega odbornika g. Zieglerja, c. kr. nadinženirja, kateri odloži mandat, ker ima pri stavbah za uravnavo Save pri Lazih mnogo opravila in bi ne mogel biti ob enem

dan večerjal, ali s kom se peča „Prajerjeva Liza“ v Celji. Se ve da, ker Aleševce nij brzo odmomljaj, imeli ste uže na jeziku odgovor: „Nicht wahr „Rossfliege?“ In ker ste vprašali še dalje, kako tendenco ima ta list in zopet imeli pripravljen odgovor: Kaj ne, da zasramuje ude ustavoverne stranke? mislili ste, da je bil to junašk čin. Kaj še? Osmešili ste s tem sebe in svojo stranko. Kajti ako je „Brencelj“ res „Rossfliege“ in ima v tej lastnosti nalogo in tendenco obirati in zasramovati ustavoverno stranko, kaj pa je potem ustavoverna stranka? —

Prava konjska muha pije v slast le konjsko kri.

Slab kompliment učinili ste tedaj ustavovernej stranki in pri tem nijste niti razločevali, je li to „kljuse“ ali „para“, vsekako čaka jo kot tako grenka, tragična usoda, katera? — to prepuščam Vašej plemenitej domišljiji.

Čemu ste poudarjali, da je dr. Suppan, ki se je pri aféri pokazal tako trdosrčnega kakor „Shylok“, duševni in odlični vodja ustavoverne stranke na Kranjskem? Ali ste mislili, da je zaradi tega dejanje bolj kaznjivo? Bože moj, vodja ustavoverne stranke na Kranjskem je skoraj tako dostojanstvo,

kakor bi n. pr. Vi rekli: „Jaz sem dr. astrologije in profesor rabulistike!“

Da nijste bili objektivni, da ste stavili vprašanja, ki ne spadajo k stvari, morate pripoznavati sami, ker se je sodišče samo tako izreklo, a da imate tako čudne nazore, da se Vam laži in obrekovanja v slovenskih listih zdé malo ali čisto nič nevarna, da so take stvari nevarne le v nemščini, to je vsaj kaj originalnega, na to iznajdbo hitro vzemite „patent“. Jaz vsaj, ki sem mnogo sveta prehodil in jedel marsikatero matere kruh, Vas zagotavljam, da se povsod in vsi ljudje čutijo žaljene vsled laži in obrekovanja in nikdar ne vprašajo po jeziku. Da je to pri Vas inace, s tem vsaj ste me iznenadili, tudi prav, vzel si bodem to izjavo „ad notam“, morda mi še kdaj kaj hasni, kajti čez sedem let vse prav pride, in kdo vé, kje se še srečava. Za denes pa se poslovim od Vaše osebe, ker imam v svojej listnici „začrgotano“ še naslednjo istinito dogodbico:

Nekje na Slovenskem je mesto, v tem mestu gimnazij, na gimnaziji pa mnogo dijakov, mej dijaki pa tudi taki, ki morajo delati zrelostni izpit ali maturo, kar baje nij tako lahka stvar, in ker nij lahka,

študira marsikateri v knjigah, marsikateri pa samo na to, kako bi, na ne več nenavadni način, prevaril gospode profesorje. Mej temi dijaki, katerim je nad glavo visel meč zrelostnega izpita, bil je tudi nemčurček F., ki je imel „nekoliko znanja“ z brdsko hčerko profesorja A. V svojej malovednosti in tedaj opravičenem strahu pred maturo iztuhtal je F. radikalno sredstvo, kako si pomagati. Pregovoril je namreč svojo zalo znanko, naj doma mej listinami svojega papá malo pobrska in pregleda, kake naloge so namenjene za pismeni zrelostni izpit. Sreča bila je mladima znancema mila, našle so se vse naloge in F., z njim pa tudi vsi nemčurčki v razredu bili so za pismeno maturo dobro „napiljeni“, kakor se pravi „aus dem F.“ Pismena matura bila je pri konci in veselje lokavih nemčurčkov veliko, a ne dolgo trajno, kajti na mah pride na ravnateljstvo ovadba, da so vsi nadopolni nemčurčki pismene naloge prepisali itd. Pričelo se je preiskovanje, ovadba se je obistinila in ukrenilo se je, da se mora pismena matura delati še jedenkrat. Kako se je pri tej, ali se še le bode godilo gosp. F., nijsem mogel zvedeti, ker so nekateri ljudje preveč malobesedni.

„Ljubljansk pohajkovelec.“

tudi mestni odbornik. G. Hribar predlaga, da se odpoved g. Zieglerja vzame obžalovaje na znanje in se g. županu naloži, da se g. Zieglerju za trudoljubivo in požrtvovalno delovanje na korist ljubljanskega mesta izjavi pismena zahvala. (Odobranje.) Predlog se jednoglasno odobri. Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški stavi nujni predlog, naj bi se profesorju dru. Valenti, kateri praznuje 28. t. m. 25 letnico svojega delovanja kot profesor na tukajšnji porodišnici, podelilo breztaksno meščanstvo ljubljansko. Nujnost prizna se jednoglasno.

Dr. vit. Bleiweis-Trsteniški utemeljuje svoj predlog z besedami: Ko je prišel prof. Valenta pred 25 leti v Ljubljano, bila je vednost v porodništvu na jako nizkej stopinji. A profesor Valenta je takoj spisal dobro učno slovensko knjigo o tem predmetu, vedel si pridobiti učnih pripomočkov, in kmalu je zaslovela izvrstna ljubljanska porodišna šola in iz vseh krajev, posebno iz nam bratske Hrvatske, prihajale so učenke, učiti se te važne vednosti in stotine učenk in učencev bode profesorju Valenti hvaležnih za njegov izvrstni in temeljiti poduk. Tudi kot odlični zdravniški pisatelj je profesor Valenta mnogo storil, in dolga vrsta znanstveno-zdravniških društev imenovala ga je pravim ali dopisovalnim članom. Mnogo pa je koristil tudi Ljubljani in njenemu prebivalstvu. Več let sodeloval je v enketi, katera je delovala na to, da bi zdravstveni odnošaji v Ljubljani se izboljšali. Da niso našli pametni nasveti vsikdar odmeva na merodajnem mestu, nij njegova krivda. A uprav zdaj volilo ga je zdravniško društvo zopet v mestni zdravstveni svet in brezdvomno bode profesor Valenta zopet z vso svojo gorečnostjo zopet deloval na zdravstveno korist ljubljanskega mesta. — Zato govornik predlaga, da se profesorju Valenti dovoli breztaksno meščanstvo ljubljansko in da mu to imenovanje naznani župan in dva mestna odbornika. Predlog se jednoglasno sprejme in župan naprosi dra. viteza Bleiweis-Trsteniškega in dra. Schafferja, da ga spremita k profesorju dr. Valenti.

Dr. Zarnik poroča o izstopu mestnega živinozdravnika Krafte, kateri jo je kar sam odkuril, pozneje pa, iskan po ediktu, se v pismu z Dunaja odpovedal službi. Začasno opravlja službo g. živinozdravnika Šlegel, proti mesečni nagradi 40 gld., ženi Kraftovej in njegovemu očetu pa je dal magistrat 20 gld., da sta mogla zapustiti Ljubljano. To se je magistratu potrebno zdelo in dr. Zarnik nasvetuje, naj se to odobri, mesto živinozdravnika pa takoj razpiše. Sprejeto.

Dr. Zarnik dalje v imenu pravnega in personalnega odseka predlaga, naj se vdovi čuvaja Simona Tavčarja, Magdaleni Tavčar, dovoli letna provizija 105 gld., konduktni kvartal 75 gld., in za ednega otroka 105 gld. na leto. Sprejeto.

Mestni odbornik g. Potočnik poroča v imenu združenih odsekov, da je mestni stavbeni urad pregledal kanal v dolgih ulicah na štirih krajih in izrekel mnenje, da je popolnem sposoben sprejemati vodo iz Kozlerjeve tovarne; zatorej nasvetuje, da se bratom Kozlerjem dovoli odpeljava vode po železnih cevih skozi Marije Terezije cesto, po mestnem kanalu v dolgih ulicah. Železne cevi polože naj Kozlerji na svoje stroške in prelože tudi na svoje stroške, ako to mesto zahteva. Voda se ima desinficirati, in da zamore mestni urad to nadzorovati, postaviti se imata dve menjališči. Za slučaj, ko bi se našlo, da voda nij desinficirana, plačajo Kozlerji 500 gld. globe, za najemnino 200 gl. na leto in si pridržijo mesto pravico, vsekdar iz javnih uzrokov preklicati dovoljenje. G. Hribar predlaga, naj bi se kazni določila 100 gld., dr. vitez Bleiweis-Trsteniški pa, naj najemnina znaša 300 gld. kateri predlog g. Regali gorko podpira. A oba predloga ne dobita večine in sprejmo se vsi prej navedeni predlogi združenih odsekov.

(Konec prib.)

Domače stvari.

— (Vabilo k LVI. odborovej skupščini „Matiče Slovenske“) v sredo 5. dan julija t. l. ob 5. uri popoldne v Matičinej hiši na

Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: Branje zapisnika o LV. odborovej seji. 2. Branje zapisnika o XVIII. rednem velikem zboru „Matiče Slovenske“. 3. Naznanila prvosedstva. 4. Volitev prvosednika, njegovih dveh namestnikov, blagajnika in pregledovalcev društvenih računov. 5. Volitev odborovih odsekov. 6. Poročilo tajnikovo, oziroma knjižničarjevo o dobi od LV. odborove seje. 7. Nasveti o knjigah, katere bode „Matiči Slovenske“ izdajati letos in prihodnja leta. 8. Poročilo gospodarskega odseka. 9. Posamezni nasveti.

— (Za „bazar“,) kateri priredi ljubljanska čitalnica pri veliki besedi dne 2. julija t. l. na korist „Narodnemu Domu“, se slavno domoljubno občinstvo najljubneje vabi in prosi, da izvoli katero koli primerno reč poslati za prodajo v „bazar“ čitalničnemu kustosu Šešarku, ali da blagevoli ondi naznaniti adresu, kje da se imajo podarjene stvari sprejemati.

Odbor za „bazar“.

— (Koze pri pericah.) Mestni magistrat izdal je naslednji razglas: Ker se nekaj časa sem v vaseh ljubljanske okolice, v katerih perice stanujejo, prikazujejo koze, se prebivalstvo ljubljanskega mesta opozarja, da naj perilo toliko časa, da koze prenehajo, v te vasi ne oddaje ali pa vsaj čisto perilo, predno ga rabi, še jedenkrat z razpuščeno kristalizirano karbolno kislino (v primeri 1:30) razkuži.

— (Na dan sv. Petra in Pavla) bode možki zbor (čez 60 pevcev) pel novo, v našem listu uže oglašeno veliko mašo „Missa s. Jacobi Ap.“ (zložil Ant. Foerster) v stolnici ob 10. uri; graduale zložil Dr. J. Benz, offertorium Dr. F. Witt, „Tu es Petrus“ Mih. Haller; introitus in communio koral.

— (Gospod Peter Aleksijevič Bezov) rusk profesor na vseučilišču v Harkovu, znan kot slovansk jezikoslovec in učenjak, baval se je denes v Ljubljani.

— (Gospoda Simona Gregorčiča), slovečega našega pesnika, imenovala je „Slovenija na Dunaji“ svojim častnim članom.

— (Rektorjem graškega vseučilišča) za prihodnje šolsko leto izvoljen je pošten in tudi Slovanom pravičen Nemec, dr. H. J. Biderman, ki je tudi blagajnik podpiralne zaloge slovanskih vseučiliščnikov.

— (V včerajšnji seji mestnega zbora ljubljanskega) se je po jako živahnej debati sklenilo, da se dovoli g. Skerbincu tik Andretove ute, za vodo nasproti semenišču, postaviti tudi prodajalnico. Prošnja prebivalcev v Florijanovih ulicah se po strastnej, od nemškutarjev izzivanej debati reši ugodno, tako namreč, da smejo nastavljeni vozove v jednej vrsti od redute do Žužekove hiše, od sv. Florijana cerkve do Goriškove hiše in na Karlovškem predmestju vstric Schmidove hiše in pri Kamničanu. Ta sklep mestnega odbora vzbudil bode gotovo veliko veselje mej hišnimi posestniki, gostilničarji, trgovci in obrtniki št. Jakobske fare, kateri imajo zdaj zopet upanje, da se promet nekoliko oživi.

— (Tukajšnja učiteljica umetnih vezenin, gospica Ivanka Federl) razstavila bode od nedelje 2. julija do srede 5. julija v svojem stanovanju (Lingarjeve ulice hiš. št. 5. II. nadst.) vezenine, katere potem odpošlje na razstavo v Trst. Vstopnina je 10 novcev, in ves donesek je odločen deškemu sirotišču v Ljubljani. Milosrčnosti se ne stavijo meje.

— („Kaufet nur beim Christen“) — s tem tiskanim nadpisom nahajajo se po Trstu bankovci, katerih se opazuje vedno več v prometu.

Izpred porotnega sodišča ljubljanskega.

22. junija zatoženo je bilo kmetsko dekle Žumer Barbara iz Tunjic, kamniškega okraja, hudodelstva detomora. 14. novembra 1881. l. porodila je dete, je udušila, v cunje zavila in nesla pod streho, kjer je ostalo do 24. aprila 1882. Popolnem strohnelo dete spravila je potem v „ceker“ in ga nesla na pokopališče v Kamnik ter tam pustila. Zatožena obstoji svoje dejanje, in ko so jo porotniki jedno-

glasno krivo proglasili, obsodi jo sodišče na tri leta težke ječe.

23. junija bil je zatožen kmetski fant Tobias Janez iz Šmartna, ljubljanskega okraja, hudodelstva uboja. Prišel je v gostilnico v Jarše, se tam začel pretepavati in pri tem jednega fanta s kamenom ubil. Obsojen je bil na 3½ leta težke ječe.

24. junija bili so zatoženi Lonka Viktor, Fran Pintar in Jože Kalan iz Stare Oselce, prvi hudodelstva uboja, druga dva hudodelstva težke telesne poškodbe. V noči od 30. na 31. januarja t. l. bila je v Novej Oselci svatba in nekoliko fantov, mej njimi tudi zatoženi prišli so našemljeni na svatbo, tam plesali, in bili dobre volje, a v nikakej ožjej dotiki s fanti iz Nove Oselce. Proti 2. uri zjutraj so odšli, pa tedaj so uže rekli, da bodo fante iz Nove Oselce natepli. Slednji niso imeli pravega veselja do pretepa, šli so pa vender za njimi. Res so se sprijeli in nastal je velik boj, katerega izid je bil ta, da je bil Lorenc Šifrer iz Nove Oselce ubit, ker ga je Lonka sunil z nožem, Pintar pa udaril s kolom po glavi. Isto tako tudi Kalan, akoravno on to odločno taji. Izmej 14 fantov, ki so se topli, bilo je več lehkoro ranjenih. Vsi so bili denes zaslišani kot priče in potrdili so, da je Lonka res Lorenca Šifrerja z nožem sunil, Pintar pa s kolom udaril. Porotniki potrde vprašanje zaradi uboja pri Lonki in zaradi težke telesne poškodbe pri Pintarji, pri Kalanu pa vprašanje na težko telesno poškodbo zanikajo. Sodišče obsodi Viktorja Lonko na tri in pol leta težke ječe, Frana Pintarja na šest mesecev težke ječe, Kalan pa je bil zatožbe oproščen.

26. junija dopoldne bil je zatožen Jakob Štempihar iz Crkljan hudodelstva uboja. 8. februarja 1882 pila sta z bratom Janezom v gostilni in ta mu je rekel, naj gre zdaj domov, ker je uže dosti časa bil v gostilni, naj gre delat. Na poti proti domu pa je obtoženec brata zgrabil, vgriznil v prst in potem s kamenom tolkel po glavi, da je kmalu umrl. Obsojen je bil na sedem let težke ječe, poostrene s postam, temnico in trdim ležiščem 8. februarja vsacega leta.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 27. junija. „Wiener Zeitung“ objavlja: Cesarjevim ročnim pismom od 26. junija podeljuje se ministrom Falkenhaynu, Prazaku in Conradu red železne krone prvega razreda, prvemu z vojno dekoracijo tretje vrste tega reda.

Pariz 28. junija. Po Havasovem poročilu iz Carjega Grada obljubile so pri včerajšnji konferenci vse vlasti, vzdržati se vsake posamične akcije v Egiptu za časa konference, izimši slučaj, da bi varnost Evropecev to zahtevala.

Aleksandrija 28. junija. Po Reuterjevem poročilu zavlada je vsled umoritve dveh Grkov blizu Kajire in vsled angleških vojnih priprav zopet panika mej Evropci. Kedive imel je majhno mrzlico.

Dunajska borza

dne 28. junija.

Papirna renta	76 gld. 70	kr.
Srebrna renta	77 „ 40	„
Zlata renta	95 „ —	„
1860 državno posojilo	130 „ 20	„
Akcije narodne banke	825 „ —	„
Kreditne akcije	311 „ 20	„
London	120 „ 35	„
Srebro	— „ —	„
Napol.	9 „ 57½	„
C. kr. cekini	5 „ 66	„
Državne marke	58 „ 85	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 119	„
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95 „ —	„
Ogrska zlata renta 6%	119 „ 80	„
„ „ 4%	87 „ 70	„
„ „ papirna renta 5%	85 „ 95	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 „ —	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 113	„
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	119 „ 50	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99 „ —	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 „ —	„
Kreditne srečke	100 gld. 175	„
Rudolfove srečke	10 „ 20	„
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 122	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	224 „ 25	„

Dražbe.

1. julija. I. eksek. dražba Jarnej Fabijančičevega posestva v Velikem Mraževu recti. šte. 207/2 ad Herschaft Thurnamhart pri c. kr. okr. sodnji v Krškem od 9.—12. ure dopoldne. Sodnijska cena 723 gld.

I. eksek. dražba. Jakob Vodnikovega posestva v Zalogu urb. šte. 87, recti. šte. 68 1/2 ad Grünhof pri c. kr. mest. deleg. okr. sodnji v Ljubljani od 9.—12. ure. Sodnijska cena 2000 gld.

II. eksek. dražba posestva Marije Prosence, sub vlož.

šte. 70 ad Brezovica in urb. šte. 1317 ad mestni magistrat Ljubljana pri c. kr. mestnej deleg. okr. sodnji v Ljubljani od 9.—22. ure dopoldne. Sodnijska cena 640 gl.

(430)

Sporočeno popolnoma istinito. — Morebiti ustmeno sporazumljenje mogoče. — Obljubim neprelomljivo tajnost.

H.

Prodajalnica

se oddaje

(419—3)

v Matičinej hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Na prodaj

je v Spodnji Šiški hiša št. 13, nasproti cerkve, pripravna za krmo ali prodajalnico. Več se zve pri lastniku

Franu Dimniku
v Spodnji Šiški št. 13.

(421—2)

L. EHRWERTH,

zobni zdravnik, v Gosposkih ulicah št. 1,

ordinira v vseh

zobnih bolezni

in postavlja zdaj

umetalne zobe in zobovje

dobro in brez bolečin.

(77—40)

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliči, (533—30)

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žvečih, otekline, otrple ude in kite itd., malo česa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stajecim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo

lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja
na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Varstvena znamka.

Tuji:

27. junija.

Evropa: Meynert z Dunaja. — Müller iz Grada.

Pri Slonu: Hauer, Roehel, Kremer, Beck, Kowaryk iz Ljubna. — Balas iz Karlovca. — Her-

man iz Zagreba.

Pri Malici: Mitler z Dunaja. — Rasmio iz Bolzana. — Dessau z Dunaja. — Polacek iz Gra-

dišča Mühovega. — Bass z Dunaja.

Pri avstrijskem cesarju: Kavčić, Pavlovič

Gesner, Lindner, Friedl iz Ljubna.

C. in kr.
najvišje
priznanje.

Zdravilišče Gleichenberg

Zlata
kolajna
Pariz 1878.

na Štajerskem.

Jedno vozno uro od postaje Feldbach ogrske zahodne železnice.

Začetek sezone dné 1. maja.

Začetek groznega zdravljenja začetek septembra.

Alkalično-muriatna in železne kislice, kozje mleko, inhalacije z mlekom, smrekovimi bocki in studenčasto slanico, ogljeno-kisla kopelji, jeklene kopelji, kopelji v sladkeji vodi, kopelji od smrekovih bock, mrzla polna kopelji z upravo za zdravljenje z mrzlo vodo.

Johannisbrunnen pri Gleichenbergu.

Najzdravnejša in najzdravejša hladilna pijača: ker ima veliko proste ogljene kisline, pospešuje prebavljenje valed tega, ker ima dosti dvojno ogljeno-kislega natrona in domače soli in njima apnenskih zavez, obtežujočih želodec, zato se **Johannisbrunnen** posebno priporoča pri boleznih v želodci in mehurju.

Dobiva se v vseh večjih trgovinah z mineralno vodo.

Zaloga v Ljubljani pri Petru Lasniku.

(212—8)

Vprašanja in naročila voz, stanovanj in rudnic pri ravateljstvu vodnjaka pri Gleichenbergu.

RAZGLAS

hranilnice in zastavljalnice ljubljanske.

Urad kranjske hranilnice bo zaradi sklepanja računov za I. semester 1882

od 1. do 15. julija 1882

in urad zastavljalnice

od 30. junija do 14. julija 1882

zaprt.

Ravnateljstvo hranilnice in zastavljalnice

v Ljubljani, dné 17. junija 1882.

(410—3)

V. LOBENWEIN

fotografski atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63—25)

Trgovina z vsakovrstnim blagom

v Cerknici na Notranjskem, ki gre prav dobro in je na prav primernej priliki, prodaja se takoj. — Več v **Franu Müllerja** Annuncien-Bureau v Ljubljani. (42)—1)

Hiša se prodaja,

Janez Turšič.

nova, s 4 sobami, z živinskim hlevom in s 470⁰ obsega-jočim vrtom, na opekarstev cesti v Trnovskem predmestju št. 7. Na polovico plačila bi se nekoliko časa počakalo. (388—5)

Goldinarjev

213.550

Goldinarjev

vredno je vkup vseh tisoč oficijalnih dobitkov velike

TRŽAŠKE RAZSTAVINE LOTERIJE.

Prvi glavni dobitok v zlatu ali gotovini	gold. 50.000
Drugi dobitok v zlatu ali gotovini	gold. 20.000
Tretji dobitok v zlatu ali gotovini	gold. 10.000

Dalje obseza ta loterija še jeden dobitok, vreden gold. 10.000, štiri po gold. 5000, pet po gold. 3000, petnajst po gold. 1000, trideset po gold. 500, petdeset po gold. 300, petdeset po gold. 200, sto po gold. 100, dve sto po gold. 50, pet sto dva in štirideset dobitkov po gold. 25. Razen tega mnogo družih dobitkov, reči, ki so izpostavljene in so jih darovali razstavljalci.

Jeden loz **50** novčičev.

Kdor hoče razprodajati loze

obrne se takoj na

loterijski oddelek tržaške razstave

v Trstu, Piazza Grande 2.

(428—1)

Kdor si naroči posamičnih lozov, pridejati je 15 novcev za poštarino.

Lozi dobivajo se v Ljubljani pri Kranjske banki za kupčijo in trgovino.